

N:o 80.

Af herr **Hjalmar Branting**, om *höjning af arfvode för vissa betjente vid statens jernvägar.*

Vid den reglering af den lägre jernvägspersonalens aflöningsförhållanden, som af 1897 års Riksdag företogs, lyckades det, som bekant, blott på en enda punkt att vinna majoritet för en förbättring utöfver hvad Kongl. Maj:t och statsutskottet föreslagit, i det banvakterna för sin ansträngande, ansvarsfulla och oafslätligt ökade tjänstgöring hugnades med ett högsta lönebelopp af 660 kronor.

I konsekvens härmed hade också Riksdagen så när medgifvit för stationskarlarne en motsvarande höjning i maximi-aflöningen till 780 kronor. I Andra Kammaren afgåfvos för denna anspråkslösa begäran vid den gemensamma voteringen den 12 maj 124 röster mot 97 för det lägre beloppet. Men Första Kammarens sparsamhetsnit hemförde ändå en knapp seger, så att stationskarlarne gingo miste om någon den ringaste förbättring i sin ställning.

Nu har emellertid, såsom af statsverkspropositionen framgår, jernvägsstyrelsen inför Kongl. Maj:t framhållit, att konsekvensen af Riksdagens beslut beträffande banvakterna måste blifva en förhöjning i stationskarlarnes maximi-löner. Men styrelsen har, »i betraktande af frågans utgång vid riksdagen», tagit sikte på ett sammanjemkningsförslag om högsta arfvodets fastställande till allenast 720 kronor, och Kongl. Maj:t söker i det faktum, att lönetillökningen för banvakterna blott var en klass, 60 kronor, ett ytterligare stöd för den meningen, att för stationskarlarne blott en höjning till 720 kronor maximum bör ifrågakomma.

Jag vågar för min del vara af den meningen att tre rösters öfvervigt vid den gemensamma voteringen den 12 maj 1897 omöjligen

kan anses vara ett tillräckligt skäl för statsmagterna att till hälften minska den löneförbättring, hvaraf stationskarlarne äro i så stort behof och hvarom de nu i öfver 8 år petitionerat. Riktigare uttryckt blifva deras önskningsmål äfven genom fasthållande vid Andra Kammarens fjolårsståndpunkt blott till hälften tillgodosedda, ty de hafva begärt och väl motiverat en höjning upp till 900 kronor.

Hvad åter beträffar det af Kongl. Maj:t åberopade förhållandet, att banvakterna fingo sitt arfvode ökad till blott med 60 kronor, så är att märka, att detta var utöfver den ökning Kongl. Maj:t sjelf föreslagit, som också utgjorde 60 kronor, hvadan den faktiska ökningen för den från förut gällande löner blef icke 1, utan 2 klasser, 120 kronor. För stationskarlarne åter föreslog Kongl. Maj:t ingen förändring alls. När detta missgrepp nu skall rättas, bör det då också rättas helt, icke halft, hvilket sker genom att Andra Kammaren håller fast vid och drifver fram sin mening, att stationskarlarnes högsta arfvoden böra sättas till 780 kronor.

Det är så mycket mera skäl att påyrka detta, som jernvägsstyrelsen sjelf medgifver, att »anledning nog kunnat finnas» att hemställa om 780 kronor. Och kostnadsfrågan är icke heller det ringaste afskräckande, då hela ökningen till 780 kronor skulle stanna vid 10,500 kronor, en bagatellsumma i en årsstat på öfver 27 millioner.

Utom stationskarlarne var det emellertid ännu några få mindre grupper af den lägre jernvägsbetjeningen, hvilka gingo alldeles lottlösa ur den nya löneregleringen, men hvilka rättvisan fordrar, att man kommer ihåg, då nu i år af Kongl. Maj:t en efterrevision föreslås af Riksdagens beslut rörande jernvägspersonalens löner.

Lokomotiv- och vagnputsare, pumpare och kolvakter skola enligt den nya staten få nöja sig med samma tarfliga högsta lön, 720 kronor, som de förut hade, och som är fullkomligt otillräcklig i de större och dyrare samhällen, der de i regeln äro stationerade. Så mycket sämre är deras ställning, som de, efter hvad de sjelfva i sin framställning i fjol till riksdagens ledamöter betonat, sakna alla utsigter till befordran. Och tjenstgöringen är stadd äfven för dem i stegring, med mycken natttjänst, medan lönen fått stå stilla.

Då dessa skäl synas mig tillräckligt motivera en löneförbättring, hemställer jag om bifall till åtminstone en del af deras fjolårsframställning, som då framlades i herr Hedins motion n:o 154, nemligen i hvad den afser högsta arfvodets fastställande till 840 kronor.

Slutligen hafva äfven vagnförmännen orsak att klaga öfver att hafva blifvit lottlösa vid lönejemkningarna i fjol. Deras högsta arfvode fick

stanna vid 1,080 kronor, medan det för maskinisterna, med hvilka de anse sig kunna med skäl likställas, sattes en klass högre, till 1,200 kronor. Dessutom önska de komma in bland de betjente, hvilka skulle erhålla fri beklädnad, en uppfattning som också jernvägsstyrelsen delar, men Kongl. Maj:t hittills icke velat gå in på.

De småjemkningar jag här tillåtit mig föreslå, innan besluten från 1897 fått häfdens auktoritet, äro samtliga i afseende på de kostnader, de skulle medföra, mycket litet vägande för statsverket, men de skulle för de personer, som af dessa små löneförbättringar komme i åtnjutande, te sig som en afsevärd ljusning i en ekonomiskt bekymmerfull existens. Och då Riksdagen väl icke kan undgå att finna det rättvist och billigt att vid en allmän lönerrevision uppåt också alla kategorier af dessa svagast aflönade statens arbetare, på hvilkas pligtrohet och duglighet i sina ansträngande sysslor så mycket hvilas, komma i åtnjutande af några ökade förmåner, medan deremot ett motsatt förfarande skulle vara egnadt att framkalla mycket befogadt missnöje, får jag härmed värdsamt föreslå,

att Riksdagen ville medgifva, att bestämmelserna i nu gällande aflöningsreglemente för tjenstemän och betjente vid statens jernvägar på det sätt ändras, att högsta arfvode må kunna tilldelas:

| | | |
|---|-------------|-------------------------------|
| stationskarl med | 780 kronor, | |
| lokomotiv- och vagn- putsare, pumpare och kolvakt med | 840 | » |
| samt vagnförman med 1,200 | | » (jemte fri be- klädnad). |

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 24 januari 1898.

Hjalmar Branting.